

TEREI GYÖRGY

## Az Árpád-kori Kána falu feltárása<sup>1</sup>

2003 szeptemberé és 2005 augusztusa között 20 hónap ásatási munka során került feltárásra az Árpád-kori Kána falu Budapest XI. kerületében Újbuda-Tóváros-Lakópark (korábban Kőerberek-Tóváros-Lakópark néven szerepelt) építését megelőzően. A terület 7000 éve kisebb-nagyobb megszakításokkal lakott volt, utolsónak az Árpád-kor végén lakták, utána emberi megtelkedésnek nem találtuk nyomát. A 20. században gyümölcsöként használták, így sem leletek, sem régészeti információk nem kerültek elő. A teljes lelöhelyet keletről a Balatoni út, délről a Kő-ér patak, nyugatról az egykori Vasvári laktanya, északról pedig a Budapest-Hegyeshalom vasútvonal határolja.

Nem volt minden előzmény nélküli a feltárás, hiszen a közvetlen közelben, a patak túloldalán a Tétényi-fennsík pere-mén H. Gyürky Katalin 1981 és 1989 között tárta fel a káni apátság romjait. A régészeti és a történeti adatokból egy, a kolostort megelőző plébániatemplom meglétét vette fel.<sup>2</sup> Az apátság építését Apa bához és a 12. század közepéhez kötötte.<sup>3</sup> A monostorról megjelent könyvben már említés szintjén megtalálható a közelbe lokalizálható falu, bár az feltárást vezető régész nem a patak túloldalán gondolta a falu meglétét.<sup>4</sup>

A település 12–13. századi meglétéről okleveles adattal nem rendelkezünk, egy 1325-ben kiadott, Nevegy falu határát leíró irat lehet segítségünkre, mely alapján az apátságot isazonosítani lehetett.<sup>5</sup>

### Földbemélyített házak

A területen közel 200 földbe mélyített ház, valamint négy nagyobb méretű ugyancsak földbe mélyített tárolóhelyiség került elő. A házak általános nagysága  $3,5 \times 2,5$  méter.

A házak tájolás szempontjából két típusra oszthatóak: Az első csoportnál az ágasfák beásásai alapján a tetőszerkezet irányába kelet-nyugati volt, a legtöbb esetben az északkeleti sarokban található a kemence, az összes ház 55%-át teszik ki. A második csoportba azok a házak tartoznak, melyekben az északi és déli oldalon találhatóak az oszlophelyek, ebben az esetben néhány kivételtől eltekintve minden délkeleti sarokban van a kemence.

Legtöbbször a házak két rövidebb szemközti oldalának közepén egy-egy ágasfa állt, erre a megtalált két oszlophely utal. Ritkábban három cölöpük is van, néhány alkalommal egy sorban négy beásást is megfigyelhettünk, de ilyenkor felvetődik a kérdés, hogy mindegyik beásás a tetőszerkezethez tartozott-e. Az oszlophelyek általában a ház padlójába mélyedtek, néhány esetben félig a ház oldalába mélyültek bele, egy-egy alkalommal pedig a gödrön kívül találtuk meg őket. Átlagos mélységük 10–15 cm, ennél lényegesen mélyebbék és nagyobbak is voltak, melyből arra következtetünk, hogy ezeken a helyeken talán kicséréltek, és mélyebbre ásták az ágasfákat.

A házakban feltárt kemencék többsége a téglalap alakú házon belül helyezkedett el kétféleképpen. Egyik esetben meg-hagyott egy agyagtömöt, és abba vájták bele a kemencét, vagy a ház belső falához tapasztották, és a szabadon álló oldalát kövekkel erősítették meg. A másik esetben a kemencét a sarokba, a ház alapterületén túlnyúlva alakították ki. Ez a tény is megerősíti, hogy a tetőzet jóval túlnyúhatott a ház gödrén. A sütőfelület 1 méteres átmérője átlagosnak mondható. Egyrétegű platnit ritkán találtunk, gyakoribb, a 2–3 megújítás. Egyik kemencében hat réteget különíthettünk el.

A kemencék szájánál általában köveket találtunk. Gyakran a templomból származó kváderkövekkel erősítették meg a sérülésnek leginkább kitett részt. Ezeket a házakat későbbieknek határozhatjuk meg, hiszen feltételezésünk szerint a 12. század közepén épült templom első átépítése során kerülhetek ide a kövek.

Az általánosnál lényegesen kisebb házszerű építményeket is találtunk a terület délkeleti részén, a patakhöz közel. Ezek  $2,5 \times 2,5$  méteresek voltak, két végükön egy-egy oszlophelyivel, sarkukban kemencével. Ilyen kisebb méretű házak csak ezen a területen fordultak eddig elő. Ezzel szemben a falu déli, patakhöz közeli részén nagyobb méretű házakat is megfigyeltünk, melyek alapterülete  $5,5 \times 3,5$  méter volt. Ezek minden tájolásban, minden szerkezetben hasonlóak voltak a többihez; talán a kemencék kialakításában figyelhettünk meg nagyobb gondosságot.

22 esetben találtunk fejjel lefelé fordított egész cserépedényt, benne állatcsontot, tojáshéjat, vaskést, vasszöget és bronztűt. A tojáshéj mellett háziszárnya, kutya, macska csontjait találtuk meg, három fazékban azonban csuka maradványai voltak, nagyon fiatal egyedeik kerültek bele az edénybe.<sup>6</sup> Részben a házak padlója alá, részben földbe mélyített házakon kívül találtuk meg az edényeket.

Feltártunk négy nagyobb alapterületű ( $26-65 \text{ m}^2$ ), mélyebb, lejáratral rendelkező építményt is. (1. kép) Több esetben a padló és a fal találkozásánál cölöpsor nyomai figyelhetők meg. A legnagyobb objektumnál a fal egy nagyobb darabon tapasztott volt. Egyiknél sem figyelhettünk meg kemencét. Az objektum típusa hasonló a közelmúltban feltárt Ordacsehin<sup>7</sup> előkerült objektumokkal. Mind szerkezete, mind kora azonosnak mondható. Valószínűsíthetjük, hogy tárolóhelyként használták.

### Szabadon álló kemencék

A szabadon álló kemencék alapterülete nagyobb volt, mint a házakban megfigyelteké. Míg a házakban általában 1 méter volt a kemencék átmérője, addig a szabadon állók esetében 1,2–1,5 méter. Száma meghaladja a 100-at. A házon kívüli kemencék vizsgálatánál két nagyobb csoport különíthető el.



1. kép: Az 592. sz. nagyméretű tárolóhelyiség, Kána falu, 12–13. század.  
Fotó: Terei György

Egyik csoportba tartoznak azok a kisebb méretű objektumok, melyeknek a szájnyílását a déli oldalon találtuk meg. Előtte egy nem túl mély 2–3 m<sup>2</sup>-es, meredek oldalú, egyenes aljú gödör volt, amely egyrészt hamusgödörként szolgált, de innen táplálták a tüzet is. Néhány esetben több, egymástól néhány méterre, azonos tájolású, méretű, szerkezetű kemencét találtunk. A másik csoportba tartoznak azok a nagyméretű 10–15 m<sup>2</sup>-es gödrök, melyekhez néha egy, de gyakrabban kető-három kemence kapcsolódott. A gödrök egykoron is igen mélyek lehettek, hiszen a megtalálási szinttől mérve is 1–1,5 méter mélyek. A gödrök formája és kiképzése teljesen különbözik az előbb látott szabadon álló kemencetípusról, aljában, oldalában több kisebb-nagyobb algödör volt.

Az 1,2–1,5 méter átmérőjű kemencék égésfelületét többször megújították, soksor 4–5 platniréteg különíthető el. Szájukat kövekkel erősítették meg. Hasonlóan a házakhoz, a kövek gyakran a templomból származó kváderkövek voltak. Egységesen jellemző volt, hogy a kemencéket úgy alakították ki, hogy egy mélyebb helyről barlangszerű mélyedést kiásnak, amit utána kitapasztottak. Feltártunk egy olyan gödröt, amelyből egy ilyen mélyedés indult, de valószínűleg a kiásás után vagy nem tudták, vagy nem akarták befejezni a kemence megépítését.

A patak közelében a vastagabb humuszrétegek köszönhetően több alkalommal jó állapotban, magas felmenő fallal maradtak meg a kemencék. Két alkalommal teljesen épen maradt kemencét sikerült feltárnunk. Mindkétszer már korábban felhagyott házat használtak fel az építésükhez, annak falába vájták bele a kemencét. A Budapesti Történeti Múzeum restaurátorai a kemencéket „in situ” kiemeltek.

### Templom

A falu plébániatemploma a terület központi helyén található. A falu keletkezésekor rögtön megépítették a templomot, és kijelölték a körülötte fekvő temető helyének területét, és ez a rész, valamint a környezete mindenkor tiszteletben volt tartva, hiszen ezen a 60×90 méteres területen néhány objektumtól eltekintve nem építkeztek.

A két periódusban épült templom első építési fázisa a 10 méter hosszú, 6 méter széles félköríves szentélyzáródású templomrész volt. A hajó belső mérete 4,40×4,10 méter, a fal vastagsága 1 méter. (2. kép)

A templom építési ideje az elhelyezkedéséből, a kőfaragványokból, az alaprajzból valamit az építési szintről előkerült



2. kép: A falu plébániatemploma a feltáras végén, Kána falu, 12–13. század. Fotó: Terei György

II. Béla (1131–1141) ezüst pénze alapján a 12. század közepére tehető. Az épület egyes részein megmaradt a legalsó kváderkő sor, a többi helyen a korábbi földmunka bolygatása miatt csak az alapozás. A megmaradt kőfalfnál a külső és belső fal-síkot megmunkált mészkővel fedték, a belső részt megmunkálatlan kvachomokkával töltötték ki.<sup>8</sup> A templombszobában az egykori padlószintet, oltáralapozást nem találtunk meg, a későbbi beásások teljes mértékben megsemmisítették azokat.

A templomtól 1,5 méterre nyugatra, a nyugati fallal párhuzamosan, 3,5 méter hosszú és 1 méter széles fal került elő. Ez a templom szerkezetének legproblémásabb része. Déli részén megtaláltuk a falsíkot, az északi részen, csak a sekély alapozást. Pontos funkciójának meghatározása további kutatást igényel. Felmerülhet megoldásoként egy korai toronyalapozás, ami észak-déli átjárás biztosított a torony alatt. Ezt a második periódusban karzatalapozásnak építettek át.

A ma látható templomfalak nyugati részei későbbiek, valószínűleg a 12. század végére, a 13. század elejére tehetők, hiszen a templomot 7 méterrel nyugat felé megtoldották. A falakat úgy építették, hogy illeszkedjenek az első periódus falaihoz. Ezen a területen csak az alapozás maradt meg.

A templom építészeti kőfaragványainak vizsgálatát Győző Eszter művészettörténész végezi. Munkája során megállapította,<sup>9</sup> hogy a falu feltárása során a nagy mennyiségen előkerült építészeti kőfaragványok és kváderkövek felületén sok esetben habarcsnyom látható. Ezeket a faragványokat másodlagosan használták fel a sírok falazásához, a kemencék építéséhez. A templom falai mellett feltárt omladékgödrökből is számos építészeti elem került felszínre. Az épület északnyugati falsarkánál feltárt hatalmas méretű gödrből két nagy lábazat került elő. A templom közvetlen környezetéből, de tőle távolabbi objektumokból is számos építészeti elem került elő, mely alapján az épület faltagolása rekonstruálható. Falait fél-köríves záródású résablak, féloszlopok, alul lábazati párkány, s fölül ívsoros párkány tagolhatta. A Budapesti Történeti Múzeum kiállításán bemutatott falszakasz-rekonstrukció<sup>10</sup> érzékelhetetlen kívánja a töredékek alapján megismert részleteknek egymáshoz való viszonyát. A rekonstrukció látható ívsoros párkány és a félköríves záródású résablak meglétére több, előkerült kőfaragvány alapján következtethetünk.

### Sírok

A temető 48×56 méter alapterületű, ovális alakban teljesen körbevette a templomot. Összesen 1077 sírt tártunk fel.

A cintermet határoló kerítés vagy árok nyoma nem került elő a feltáras során, bár a sírok között találtunk egy olyan üres sávot, ahol a feltételezésünk alapján lehetett a kerítés vagy a sövényisor. A csontvázakat néhány eset kivételével 10–10 fokot eltérően kelet-nyugati irányban, háton fekvő, nyújtott helyzetben találtuk meg, a karok majdnem minden esetben szorosan a testhez simulnak. A leszorított karok és a felugró vállak alapján feltételezhetjük, hogy a halottak egy részét gyolcsba tekerve temették el. Pár alkalommal figyelhettünk meg eltérő kartartást, ilyen volt a medence táján keresztre rakott karok.

A temető fő jellegzetessége, hogy a sírgödrök közel 40 %-a szépen megfaragott kövekkel volt kibéleelve. A falazott sírok megléte ilyen nagy számban, és főleg falusi környezetben, egyedülálló Magyarországon, de ez a sírépítési technika nem lehetett ismeretlen az itt lakók számára, hiszen a közeli káni apátság területén is több ilyen sírt tart fel H. Gyürky Katalin az 1980-as években.<sup>11</sup> A sírgödör széle minden esetben mészkőből faragott téglatest alakú kövek borították. A meg-

munkáltakon kívül találtunk épületből származó habarcsos köveket, sőt a templom átépítéséből fennmaradt építészeti elemeket is.

Eddigi megfigyelésünk alapján a kövekkel kibélelt sírok nem köthetők egy időszakhoz, a temetkezési ritus megjelenik a legkorábbi sírok között is, és megtalálható az utolsó temetkezések között is. A temető széle felé csökkent a számuk. Valószínűleg a társadalmi ranggal lehetett kapcsolatban ez a temetkezési forma.

A sírokban több helyen is deszka maradványait tártuk fel. Ezek legtöbb esetben nem koporsó darabjai, hanem a falazott vagy egyszerű sírgödrököt lefedő deszka töredékei voltak. Csak néhány esetben kerültek elő koporsó meglétére utaló tárgyak, szögek, koporsóvasalások.

A csontvázak embertani vizsgálatát László Orsolya antropológus végezi.<sup>12</sup> Vizsgálatai során kiderült, háromszor annyi felnőtt csontváz került elő, mint gyerek. Az újszülöttek száma kevés, valószínűsíthetően sekélyebben temethették el őket, és a későbbi bolygatások miatt sem találtuk meg. A nők és a férfiak aránya egyenlő. Az életkor megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a sírokban a 40–60 év közötti korosztály tagjaiból találtunk legtöbbet. Ezek után a 20 és 40 év között elhunytak következnek. Megállapítható, hogy az első csoportban a férfiak voltak többen, míg a másodikban a nők.

### Leletanyag

A leletanyag folyamatos feldolgozás alatt áll, a munkát a vasanyaggal kezdtük meg, mivel úgy gondoltuk, hogy ez az egyik legjobban megfogható, körbehatárolható tárgytípus.<sup>13</sup> A leletanyag ezen részét kb. 2000 kisebb-nagyobb töredék teszi ki, melyben megtalálhatók a korszak ismert vastárgyai. Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen a falu a 12. század közepektől a 13. század közepéig élt, ezért az itt előkerült vasleletek jól datálhatóak. Kána falu területén az Árpád-kor szinte teljes mezőgazdasági eszközökészlete (ásópapucsok, kapa, kapapenge, szőlőmetsző késék, sarlók, kaszák, kaszakariák) megjelent. Számos eszköz (csákányok, balták, fúró, kalapács, zsindelyező, tengelyes ollók) találtunk ép állapotban. Az állattartásra utaló eszközök (rugós ollók, lóvakarók, patkók, zablákok), és a minden nap élethez tartozó tárgyak (vödör-abroncsok, vödörfülek, kulcsok, zárszerkezetek, jégpatkó, kések, iszkábászegék) is nagy számmal képviseltettek magukat. Árpád-kori falainkban a fegyverek megléte nem túl gyakori, ennek ellenére több darab (rombusz alakú kópús és nyéltüs-kés nyílhegyek, lándzsa, buzogány, szablya töredéke, paraszt-kések, késtokmervítések, kardhüvely-merevítések, sarkantyúk) is előkerült a feltáras során.

A több száz láda leletanyag nagy részét a kerámiatöredékek teszik ki. Szerencsés helyzetben voltunk, mert számos viszonylag épen megmaradt kerámia került elő. A fazekak a 12–13. századi Buda környékére jellemző anyag jelentős részét lefedik. Legjellemzőbb a csigavonalas díszítés, de gyakori a fazék nyakán a bevagdalt, rádli díszítés is. A leletanyagban megjelenik a budai fehér kerámia típus is. A kevés import kerámia közül néhány bécsi fazék töredékét emelhetjük ki. Ezek inkább a 13. századi objektumokhoz köthetőek. Gyakoriak a palacktöredékek, általában ezek fehér anyagúak, és a bordákkal díszített poharak is. Nagy számban kerülnek elő cserépbográcsok. A megtalált darabokat két csoportba lehet osztani. A hagyományos T perem profilú, durvább anyagú, díszítetlen fémüstöt utánzó-, és a fazék alakú bográcsokra. Előkerült egy fehér anyagú, a fenékrészt csigavonallal díszített bográc is.



3. kép: Virágmintás bronz csat, Kána falu, 12–13. század.  
Fotó: Tihanyi Bence



4. kép: Madár alakú csat, Kána falu, 12–13. század.  
Fotó: Tihanyi Bence

Részben gödrökben, részben csontvázak mellett ruhadíszként kerültek elő a viseleti tárgyak. Vas és bronz csatokat, bronz mellttűt találtunk, ékszerként ezüst pánt- és karikagyűrűt, valamint nagyszámú S-végű hajkarikát. Ez utóbbi az anyag és méret tekintetében is nagy változatosságban került elő. Talán a két legdíszesebb csat volt a medencetájról előkerültő virágmintás (3. kép), és egy gödörben talált madár alakú csat (4. kép).

Nagy számban kerültek elő a feltáras során üvegtöredékek. A 37 db üvegedényhez tartozó töredék és az 5 db üvegcsepp- és üvegmaradék a korabeli falusias települések ritka leletanyaga. Feltételezhetően importtárgyakról beszélhetünk.

A közel 30 darab pénz nagy része a sírokban volt, ezek tátájárás előtti ezüstpénzek. Házakban, gödrök betöltésében sok III. Béla bizánci mintára vert nagyméretű pénze került elő.

Az előkerült falazott sírok nagy száma, a 12. század közeperére keltezhető kváderkövekből épült templom, a nívós kőfaragványok, a nagyszámú üveg, és pénz, a fegyverek, és az ép sarkantyúk, a díszes viseleti tárgyak, valamint a sok jó minőségű vastárgy jómódú lakosságot feltételez Kánán, hiszen falusi közegben a 12–13. században ilyen tárgyi kultúra ritkaság.

Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen nemcsak a nagy területen megtalált falut és temetőt vizsgálhatjuk, hanem a közelben található apásággal egy középkori mikrokörnyezet vizsgálható. A kapcsolat egyik bizonyítéka lehet a hasonló temetkezési szokások, hiszen a dombtetőn található apáság területén is ezt figyele meg H. Gyürky Katalin. Azonban arra a kérdésre, hogy a községen és egymás ismeretén túl, volt-e egyéb kapcsolat, arra csak a történeti források további kutatása adhat választ.

Az objektumokban talált leletek között kevés a 14. századra datálható lelet. Valószínűleg a tatárjáráskor elmenekültek, és ha vissza is jöttek, már csak kevesen, és rövid időre. A visszaköltözést gátolhatta, hogy ebben a korszakban telepítették be a környéket szőlővel, amire a falu leletanyagában számos bizonyítékot is találtunk.<sup>14</sup> Az előkerült objektumok az ezredfordulóra kialakult Árpád-kori faluképet erősítik. Az előkerült leletanyag azonban gazdagabb életmódra utal.<sup>15</sup>

#### Jegyzetek

- 1 A cikknek alapul szolgáló előadás 2007. októberében hangzott el a CentrArt Egyesület előadássorozatán. Az azóta eltelt időszakban és a kötet megjelenéssel egy időben is több tanulmány jelent meg a témaival kapcsolatban. Ezen a helyen történő közlést azért tartjuk fontosnak, mert a cikk kötődik a tanulmánykötet témájához, és az eredményeket minél szélesebb körben szeretnénk terjeszteni.
- 2 H. GYÜRKY Katalin: *A Buda melletti kánai apátság feltárása*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1996. 22.
- 3 H. GYÜRKY, 1996, 19–20.
- 4 H. GYÜRKY, 1996, 21–22.
- 5 H. GYÜRKY, 1996, 15.
- 6 A meghatározásokat Tassi Márta végezte, segítségét ezúton köszönöm. A kerámiákból előkerült állatcsontokról előadásában számolt be. (2006. aug. 28. ICAZ konferencia Mexikóváros Daróczi-Szabó Márta: Pets in the pots: Superstitious belief in a medieval Christian (12–14th c.) village in Hungary)
- 7 NAGY Ágnes–GALINA Zsolt–MOLNÁR István–SKRIBA Péter: Késő Árpád-kori, nagyméretű, földbe mélyített építmények Ordacsehi-Bugaszegen. In: *Népi építészet a Kárpát-medencében a honfoglalástól a 18. századig*. Szerk. CSERI Miklós–TÁRNOKI Judit. Szentendre–Szolnok, 187–220.
- 8 A kőzetanyag vizsgálatát Dr. Mindszenty Andrea és Horváth Zoltán végezte. Munkájukat ezúton köszönöm.
- 9 Győző Eszter: *Kána falu templomának köifaragványai*. In: *Régészeti kutatások Magyarországon 2004*, (2005) 56–57., TEREI György: *Kána falu Árpád-kori temploma és temetője*. In: *Régészeti Értekeink* 16. (2006) 4–7.
- 10 A rekonstrukció tervezője Győző Eszter művészettörténész, kivitelezője Módy Péter kőszobrász–restaurátor.
- 11 H. GYÜRKY, 1996. 22. és 20. ábra.
- 12 LÁSZLÓ Orsolya: *Kérdések és feladatok a kánai temető feldolgozásával kapcsolatban*. In: *Régészeti kutatások Magyarországon 2004*, (2005) 58–60., TEREI, 2006. 9–11.
- 13 A vasanyagot Horváth Antóniával együtt dolgozzuk fel. TEREI György–HORVÁTH Antónia: *Az Árpád-kori Kána falu vasleletei I.* In: *Communicationes Archaeologicae Hungariae* (2007) 215–246.
- 14 *Budapest Lexikon*. Szerk. BERZA László. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1993.
- 15 A feltárás és a feldolgozás csapatmunka volt, köszöntető tartozom Füredi Ágnes, Hancz Erika, Horváth Antónia és Papp Adrienn régészeknek, László Orsolya antropológusnak, Győző Eszter művészettörténésznek valamint több régésznek, régészszállgatónak, restaurátornak, rajzolónak, fotónak és technikusnak. Itt szeretném megköszönni az értékes segítséget Bencze Zoltán és B. Nyékelyi Dorottya konzulenseimnek, a tanácsokat Barsi Csabának, Hatházi Gábornak, Miklós Zsuzsának, Müller Robertnek, Simonyi Erikának, Takács Miklósnak, Valter Ilonának és Wolf Máriának, a rajzokért pedig Németh Kata linnak és Németh Tibornak.

#### Das arpadenzeitliche Dorf Kána

Zwischen 2003 und 2005 fand im südwestlichen Teil von Budapest (XI. Bezirk) die archäologische Ausgrabung der Siedlung Kána aus der Arpadenzeit statt. Ihr Name ist aus einer Urkunde aus dem Jahre 1325 bekannt. Während der Ausgrabung wurde eine große Zahl von Grubenhäusern – über 200 – gefunden, sowie vier, ebenfalls in den Boden gesenkten Lagerräume größerer Ausmaßes. Die Durchschnittsgröße der Häuser beträgt 3,5×2,5 Meter. Ihrer Orientierung nach lassen sie sich in zwei Gruppen ordnen. Die in den Häusern freigelegten Öfen lagen immer in einer der Häuserecken. Den Durchmesser der Backfläche von 1 Meter kann man als durchschnittlich bezeichnen.

Die Pfarrkirche befindet sich im zentralen Teil des Dorfgebietes. Der Kirchenbau hatte zwei Bauperioden: Die erste Phase stellte der 10 Meter lange, 6 Meter breite Gebäudeteil mit halbkreisförmiger Apsis dar; in der zweiten Bauphase erweiterte man den Raum um 7 Meter nach Westen. Um die Kirche wurden insgesamt 1077 Gräber freigelegt. Das Hauptcharakteristikum des Friedhofes ist, dass fast 40 % ihrer Gräber mit schön bearbeiteten Steinen verkleidet ist. Das Vorhandensein gemauerter Gräber in so großer Anzahl – insbesondere im dörflichen Milieu – ist in Ungarn einzigartig.

Zur Zeit des Mongolensturmes (1241–42) flüchteten wahrscheinlich die Dorfbewohner, und auch wenn sie zurückkehrten, waren sie wenige und blieben nur für kurze Dauer.

Das Fundmaterial der Ausgrabung lässt sich in die Reihe von Gegenständen der dörflichen materiellen Kultur ordnen, die aus dem 12–13. Jahrhundert bekannt sind. Es wurden aber mehrere Objekte ans Tageslicht gebracht, die in diesem Umfeld selten anzutreffen sind (z.B. Schere, Glasfunde), beziehungsweise solche Objektgruppen (intakte Eisengegenstände, verzierter Kleiderschmuck, große Zahl von Münzen), die auf einen Wohlstand großen Maßes schließen lassen.